

Debreczeni Független Ujság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
 Egy hóra. I kor. Egy hóra. I kor. 50 Hll.
 Negyedévre . . . 3 " Negyedévre 4 " 50 "

Felolvasó szerkesztő:
Uj. MÓRICZ PÁL.
 Kládók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECEN,
 Piac-utca 47. és 48. szám.

Világháború küszöbén.

Az egész világ lázas érdeklődése kíséri a keletázsiai harctéren történő dolgokat, amelyek örömmel töltik el a szabadság után sóvárgó népeket, pedig ott tulajdonkép faj-harcz dühöng. A sárga emberek küzdenek a kapzsi, éhes, mindent felfalni akaró, fehér emberekkel, akik le akarják tiporni az egész világot.

Az orosz és az angol világhatalom áll tulajdonképpen egymással szemben. A fürge, tanulékony japán nemzet csak eszköz Anglia kezében, amelynek régi törekvése és vágya, hogy leszámoljon félelmes ellenfelével, amely már Indiát is fenyegette.

Ennek a háborúnak tulajdonképpen Oroszország a kezdeményezője és Anglia féltékenységét azzal költötte fel, hogy Tibetben a dalai lámával, Afganisztánban és Beludzsisztánban az emirekkel titkos szövetségre lépett négy év előtt. Anglia nem tűrhette, hogy ezen államok, amelyek három oldalról határolják az angol világhatalom gyöngyét, Indiát, Oroszországgal véd és dacszövetségre lépjenek. A saját biztonsága érdekében szükséges volt, hogy ezen államok az ő fenntartása alá kerüljenek és mintegy előőrsei legyenek Indiának.

Most már világos, hogy az orosz-japán háború sorsát Anglia intézi. A háború sorsa már el is dőlt az angol-francia egyezmény megkötésével. Ezzel Oroszországot teljesen elszigetelte. Egyetlen szövetségesének, Franciaországnak a kezét is megkötötte, a dalai lámával, a beludzsisztáni és afganisztáni emirekkel pedig le fog számolni saját maga.

Már meg is kezdte Anglia a leszámolást. Ezért indított Tibet ellen háborút. A tibeti sárgákat le is verte. Az út megnyílt a titokzatos Lassa felé, ahová fehér arcú ember nem tette még lábát. Pár hét múlva az angol lobogó alatt fog bevonulni Lassa-ba, a porig alázott dalai láma fővárosába az angol világhatalom. Nem fogja elfoglalni Tibetet. Szegény ország az, nem terem benne arany és gyémánt, mint Transvaal és Orénje fensíkain. Ha te-

remne, rá is tenné a kezét menten a kincsszomjas angol. Előrsre van Angliának szüksége Oroszországgal szemben és erre jó lesz a dalai láma hadserege. Még pénzelné is fogja Anglia.

Japán ezalatt, amíg a saját fajtáját halomszámra lövöldözi az angol Tibetben, Anglia szövetségében bizván porig alázza Oroszországot. A tengeren már tönkretette. A fehér csár siratja hajóhadát. Nem sokára a szárazföldön is kezdetét veszi a harc, a melynek sorsa: előreláthatólag az oroszok ismételt vereségével fog végződni. A japánok Sedant akarják megismételni Keletázsiban.

Minden jel arra mutat, hogy az oroszok Sedanja közeleg. Nem hiába támad már is háromfelől Japán. Ha sikerül a japánok partra szállása a Liao folyónál, akkor Port-Artur végleg elveszett és fogságba jut az orosz hadsereg jó része.

Kína is ellenséges indulatu. A hadseregét egyre szállítja észak felé. Alkalmos időben az is támadni fog.

Európában is megmozdultak a balkán népek, de föllélegzett Törökország is. A balkán népek titkos jóakarója nem ér rá vesződni most a bolgár és örmény dolgokkal. A „beteg ember“ megkötözött keze is felszabadult most és pár hét múlva nagy események fognak történni a Balkánon. Fölragyog ott még a török félhold és az orosz nem tudja segíteni fajrokonait.

Szóval küszöbén állunk a rég megjósolt világháborúnak.

Rostkovicz Arthur.

Országgyűlés.

Eredeti tudósításunk.

A miniszterek megcsiklandozása, a hivatalnoki visszaélések szellőztetése után a mai ülés folyamata csillapodottabb mederben mozgott.

Némileg érdekesebb volt, hogy Darányi volt minisztert is felszólalásra készítették az ugynevezett „szepességi pletykák.“

Az ülésen Perczel Dezső elnökölt.

Az elnöki előterjesztéseknél Ugron Gábor azt kívánja, hogy a ház minden egyes előterjesztett kérvényről külön döntsön,

Elnök hivatkozik az eddigi gyakorlatra, amely szerint ma is eljárt.

Tisza Isván gróf is az eddigi gyakorlatra hivatkozik és arra is utal, hogy Ugron a minapában éppen az ellenkezőt akarta.

Ugron Gábor felreértett szavait igazítja helyre. Álláspontja ugyanaz, a mi minapában volt.

Buzáth Ferencz hozzájárult Ugron fel-fogásához, hogy a kérvényekre külön-külön térjen a ház.

Elnök felteszi a kérdést, elfogadja-e a ház Ugron indítványát.

Polónyi Géza: Ugron nem tett indítványt.

Elnök: Ha nem volt indítvány, akkor a kérvényeket a kérvényi bizottsághoz utasítsa a ház.

Névszerinti szavazás.

A névszerinti szavazásra tértek át. A kérdés az volt, vajjon tudomásul veszi a ház a földmivelésügyi miniszternek Nosz Gyulának interpellációjára a Tátrában eszközölt állami birtokvételek tárgyában adott választ igen vagy nem. A szavazást szünet előzte meg. A szavazást megejtették:

108-an igennel, 47-en nemmel szavaztak. A választ tehát a többség tudomásul vette.

Darányi Ignác személyes kérdésben.

Darányi Ignác volt földmivelésügyi miniszter most személyes kérdésben kért szót a háztól. Mindenekelőtt előadta a tátrai birtokok megvételének történetét. Az állam annakidején megvette a csorba tavi birtokot. A vétel után röviddel megjelent Széll Kálmán és a szőlónál Hohenlohe herceg és kijelentette, hogy a birtokvétel őt igen kellemetlenül érinti és arra kérte a kormányt, csinálja vissza a vételt, ő anyagi áldozatoktól sem riad vissza. A kormány elutasította ezt a kérést. (Helyeslés.) A kormány a földök és a turisztika szempontjából mindezek előtt a Tátra déli lejtőjét kívánta megszerezni és sikerült Hohenlohe herceget arra bírni, hogy a birtok vételét nem fogja megakadályozni.

Kijelenti, hogy Münnich Aurél szólvál, mint Hohenlohe herceg megbizottja nem tárgyalt, hanem igenis érintkezett vele, mint a Kárpát-egyesület elnöke az egyesület érdekében. A mi már most a birtokszerezést illeti, megjegyzi, hogy az egész Tátravidék helyzete nem normális. Az állam szomszédja volt Hohenlohenak és ha ilyen esetekben állam és a szomszéd birtok tulajdonosa között megegyezés történik ez, nem megy és nem mehet az állam suverenitásának a rovására. A herceg az egyezményben nem kapott biztosítékot arra, hogy a szepes-bélai területet is megkapja, de nem is kaphatott, azt azonban megígérte a kormány, hogy a terjeszkedésnek mesterséges akadályokat nem gördít, ha az érdekelt község hajlandó területének eladására. A községre a kormány pressziót gyakorolni nem akart.

A női szépség ápolására és fentartására legjobb a „Fáy Flóra“ féle arczerém, mely egyedüli biztos és ártalmatlan hatású arczerém, **szeplő, májfoltok, vörösségek és mindennemű bőrtisztálanság ellen.** —

Egy tégely 1 korona, hozzá való szappan szintén 1 korona.

Egyedül kapható: **Dr. ROTSCHNEK V. EMIL** utóda

Grósz Nagy Ferencz
 gyógyszerésznél

DEBRECEN, Kossuth-utca.

A szerződésnek titkos pontjai nincsenek, a mint ezt már a földművelésügyi miniszter is kijelentette. Tessék most megnézni a Tátra-vidékét, mennyire halad. Elbujni a felelősség aul nem szokott és azért is szólalt fel. Azzal vádolják a Széll-kormányt, hogy idegeneknek a földszerzését előmozdította. Hát erre azt mondja azoknak, akik ezt állítják, hogy erről bizony nehéz szatirát nem írni. Nyugodtan várja be az ország ítéletét. (Helyeslés a jobboldalon.)

Szepességi képviselők.

Münnich Aurél szintén személyes kérdésben kért szót nemhogy mentegesse magát, mert erre nem szorul, hanem csak a tényeket akarja ismertetni, mert súlyos vádak emeltek ellene. Hallotta, hogy az egyezményt ő írta alá Hohenlohe nevében és hogy nagyon tekintélyes summát kapott Hohenlohe-től. Sajnos, e ház némely elemei mindenütt burkolt érdekeket keresnek és arra vadásznak, hogy képviselőtársaikat meggyanusítsák. Kezében van Hohenlohe herceghez írott levelének a fogalmazványa, azt az összeférhetlenségi bizottság rendelkezésére bocsátja. E levélben köszönettel visszautasította Hohenlohe képviselőt és Hohenlohe egy levele, amelyben ezt elismeri és kéri, hogy legalább oly ügyekben támogassa, amelyek az összeférhetlenségi törvénnyel nem ellenkeznek. A vásár közvetítéseért 40—50.000 koronát kínált Hohenlohe. Ő mint ügyvéd elfogadhatta volna (Zaj a baloldalon), mert nem az államtól akart a herceg vásárolni, hanem a községtől. Egyébként a Nosz-féle összeférhetlenségi eset után megteszi a lépéseket a felhangzott gyanúsításokkal szemben, ha Rakovszky azokat továbbra is fentartaná. (Helyeslés a jobboldalon.)

Veszter Imre szólalt fel ezután szintén személyes kérdésben, mert Nosz őt is aposztrofálta. Azok közé tartozik, a kik Nosz beszédei közben a folyosóra megy ki és így tegnapi beszédét sem hallhatta. (Zaj a baloldalon. Félkiáltások: Rendre! Rendre!)

Elnök: Az, hogy valaki képviselőtársát nem hallgatja meg és kimegy a folyosóra, sérelmet nem képez.

Veszter Imre fedi azokat, a miket Münnich mondott, hogy eljárását igazolja. Az alkuba nem folyt be.

Uton.

Írta: **Marya Konopnicka.***

Aténi Timon, magas, erőteljes szál embert látott a syrakuzai uton. Egy csaknem teljesen meztelen, napbarnította férfi, görnyedten vitt széles vállán egy kicsiny, ugyszólván üres zsákot. A kép nevetséges és különös volt.

— Mi nyomja annyira vállaidat, Herkules? — kérde gunyosan Timon.

A vándor megállott. Letörle ismos tenyerével homloka verejtékét és nehezét sóhajtott.

— Súlyos teher, a legsúlyosabbak egyike.

— Valóban? — szólott mosolyogva Timon. — talán Klitiász beszédeit őrzöd?

Nagy Görögországban ismerték Klitiászt dadogásáról és nehéz, tisztátalan beszédéről.

— Teves uton jársz — felelé a férfi. Pehely az, mit kunyhód eresze alá, könnyűséggel visz csőrében a veréb, — e teherhez képest.

*) *Marya Konopnicka* nevére felhívom a tisztelt olvasó figyelmét. Ez a kiváló asszony az újabb lengyel irodalom kitűnő, határozottan egyik legkimagaslóbb munkása. Különösen erős, határozott egyéniséggel írott szocialista irányzatú cikkei keltettek nagy feltűnést. Az alsóbb néposztály nyomorát kiválóan éles megfigyeléssel ecseteli számos novellájában, melyek által európai hírnévre tett szert. Reitt Mariska a fordító.

Nosz Gyula szintén személyes kérdésben beszél és felveti, hogy Münnich és Veszter felszólalásai után sem tisztázódott a dolog.

Hohenlohe és Münnich.

Rakovszky István kijelentette, hogy igenis hallotta egy képviselőtől, hogy a szerződést Hohenlohe nevében Münnich írta alá. Megnézte a szerződést, látta, hogy Münnich neve nincs rajta és ezt a szülő az illető képviselőnek meg is mondta. Ez a dolog tehát tisztázva van. Kéri azonban, hogy a Hohenloheval való szerződést külön tárgyalják, vagy pedig engedjék meg, hogy Darányi beszédére reflektálhasson.

Tisza István gróf kéri a házat, hogy ne foglalkozzék most ezzel az önvédelemmel, illetőleg ne tűzze ki külön napirendre.

Rakovszky István a Ház engedelmet kéri és meg is kapja, hogy most válaszolhasson Gabányi beszédére.

Szünet után a vármegyei bizottság tisztviselői fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalása kezdődött, amelyet Nyegre László előadó ismertetett.

Szalay László a Kossuth párt nevében szól a javaslatához és a szolgálati programját sürgette.

Az ülés vége 3 órakor.

Vármegyénk és közelvidéke.

Halálos kerékpározás. Tóth György gépész Hajdudorogon, a Kossuth Lajos utcán kerékpáron ülve sietett a vasúti állomás felé, miközben az előtte gyaloglókat sűrű cseppetessel figyelmeztette a kitérésre, idős Pogácsás Péterné félre is ugrott előle, de az létrejött lengés következtében szoknyáját elkapta úgy, hogy a biciklis is felfordult, ő is végig terült a kövezeten. Tóth Györgynek kisebb sérüléseket leszámítva semmi baja sem lett, de a 60 év körül levő asszony agyrázkódást szenvedve reggelre meghalt. A hatóság Pogácsásné felboncoltatása iránt megtette a szükséges intézkedéseket.

— Ha, ha! — nevetett Timon. — Idegen vagy, úgy látom. Nem ismered a várost, piacán még nem jártál! Hát ha csakugyan oly nehéz, mi zsákodban rejlik, talán Trazykula gögje alatt görnyed tested?

— Nem az — viszonzá kárörömmel. Gögjével együtt kis ujjam hegyén elbirom Trazykulát és a Heilikont háromszor körüljárom vele! Szivesebben hordanám valóban, ha csak le nem ütne lábaimról amaz emésztő bűz, mely után hét vízben kellene mosnom kezeimet.

— Hahaha! Beszélni jól tudsz! — szólott kacajjal Timon.

— Nos ha nem Trazykula gögje alatt jaskadozol, akkor talán a te syrakuzai asszonyaitok erényeivel járod a világot? Azt hallottam róluk, oly nagy fogakkal áldotta meg őket az Isten, hogy férjeik, ökökkel kénytelenek kiütni az első csók előtt.

— Pedig rosszul teszik — mondá a vándor — mert fogaik nem nagyobbak, mint a szükség kívánja, hogy nyelveik kellő helyzetben maradhassanak. A mi viszont erényüket illeti, láttam Syrakuzában gyerekifjakat, nyílt utcákon üzik játékaikat velük.

— O te epés óriás! — szólott vidáman Timon.

Majd hirtelen elkomolyodva, mondá:

— Vagy tán zsarnokotok, a nagy Dyonizyos uralma nebezedik vállaidra?

Elfogott szoboszlói pénzhamisító. Csütörtökön este jelentést tettek a nagyvárad rendőrségénél, hogy a csillagvárosi réten egy gyanus külsejű ember jár kel s helyenkint nagytitokban áskál. A rendőrség Molnár Márk rendőrt küldte a helyszínére, aki üzőbe vette a gyanus alakot s a temető táján el is fogta. Mindjárt megmotozta s több hamis pénz készítésére szolgáló eszközt, husz filléreses gipszlenomatát és jelentékeny mennyiségű hamis pénzt talált nála. A rendőrségénél töredelmes vallomást tett és elmondta, hogy Cs. Szabó Sandornak hívják és hajduszoboszlói illetőségű. Rablógyilkosság is tereli a lelkét, miért tizenöt évi fegyházat szenvedett. 1895-ben szabadult ki s jelenleg hamis pénzgyártással foglalkozott. A pénzhamisítót kísérték az ügyészség fogházába.

Olvasóink rovata.

Asztalok a kávéházak előtt.

Olvasva a „Debreczen” című helyi lap 74-ik számában a napi hírek közt „kávéház előtti asztalok” című újdonságot, szinte megütköztem azon, hogy a városi tanács meg akarja tiltani a helybeli kávéosoknak azt, hogy nyáron helyiségeik elé asztalokat állítsanak. Hisz ezzel csak Debreczen városát teszik neveltségessé.

1. Mert az egész kontinensen a kávéház fala mellett vannak az asztalok felállítva, ha még oly keskeny is a járda és ez így nagyon okosan van, mert az utca közepre a szabadba senki sem ül szívesen, hisz ott mindig van széljárás, míg a falak mellett egy oldalról mégis védve vagyunk a szél ellen.

2. A nagy közönséggel nem törődik a tanács semmit se? Hát mi nyáron este, ha egy kis zenét akarunk hallgatni családjainkkal abba a nagy hőségben a kávéházba menjünk üdülni, vagy a kocsitra ülünk ki?

3. Délelőtt és délután a napon sütkérezünk, mert az utca közepre nem tudom, hogy fognak a kávéosok ponyvát csinálni, hogy az alatt a napsütéstől meg legyünk kimélve.

Mindezek okáért kérem mindnyájunk nevében a tekintetes tanácsot, hogy hagy-

— Ez esetben is rossz helyen tapogatózol, barátom — viszonzá a syrakuzai. — Hiszen ha Dyonizyos uralmaoly súlyos lenne mint zsákom tartalma, hidd el, holnap megszűnnék már az lenni és nagy Dyonizyos sem lenne Dyonizyos többé. Mert van egy olyan pont, amelyen tréfát nem tűr a nép és a melyhez nyulni ne merészeljen senki. Egy olyan porcz, a melyet lenyelni nem hajlandók és a melybe nemcsak az én, hanem a te kemény fogaid is beletörnének.

— Kíváncsivá teszel ember! — mondá közeledve Timon. Tudom, most hajlott fölve jának városaink terén a filozofusok, saját okoskodásaikon rágódva, bölcseléseiket fontolgatva, mintha a köveken nőnének. Egy ilyen hosszú szakállu bölcselő mondta nemrégiben Athénben, hogy Görögországban a legnehezebbek a helották könyei. Talán ama könyeket gyűjtöd zsákodba öcsém? Több gondolatot agyamból kifacsarni képtelen vagyok.

— A mit én czipelek — mondá a férfi komoran — még a helották könyeinél is súlyosabb!

— Mi az tehát, Zeusra: mi? — kiáltá haragosan Timon és fölvil lantak szemei.

— A heloták kacaja. Syrakuz a főterén szedtem össze — felelé a vándor.

— És görnyedten haladt tovább, megtörve nehéz sulya alatt.

jon mindent a régiben és engedélyezze mindenki az aszfalok kirakását és ott, ahol keskeny a járda, inkább kis asztaletokat engedélyezzen, ahol széles a járda, oda megrendes asztaletokat és a hol lehet, például a Bika, Hungária kávéházak és cukrázdák elé ha lehet engedjen még több asztalet kirakását, mert bizony nagy város már Debreczen és kevés nyáron a nagy közönségnek az üdülő hely, hisz ezek az asztaletok meg a virágos kerítés csak szépíti a várost.

Több kávéházi törzsvendég.

Két pillangó története.

Az éjjeli vallomások.

Két fekete leány csatangolt az utcán. A szél futta, czibálta vékony gallérjukat és néha befurakodott a vásott ruhán keresztül is. Dideregtek és ami ritkán esik meg, egymáshoz bujtak, hogy egymást fölmelengessék. Az egyik azt mondta:

— Mond el a történeted Mari.

Mári nem kérte magát. Néha úgy van, hogy az embernek jól esik beszélni. E percben nem gondolt veszélyre, konkurencziájára, elmondott mindent, őszintén.

— Brassóban tanultam a felső leányiskolában. Csak apám él a székelyföldön, aki tanított, de folyton szememre hányt, hogy borzasztó sok pénzbe kerülök. Egy nyugalmazott pénztárosnál laktam. Atellenben az emeleten lakott valami hadnagy. Szőke volt és Gyulának hívták. S olyan vidám volt, folyton kaczagott, füttyölt és aranyórát vett nekem. Nem akartam elfogadni, de mégis örültem neki. Aztán vásárolt még sok csebecsét s olyan szépeket mondott, hogy ide jutottam az áprilisi éjszakába.

Miután jó sokáig szótlanul haladtak tova, a másik halkán, szégyenlősen, megállva kezdett a történetébe.

— Anyám kenyérsütőné volt, de azért soha puha kenyeret nem ettünk. A puhát és fehéret elvitték az uraknak jó pénzért. Ruhám se volt világeletemben más kartonnál, flanelnél. Az egyik lerongyolódott, miglen másik került. Egyszer egy ur meglátta mosásközben a ruhátlan karomat. Hozzám hajolt és sugta, hogy selyem ruhába járat és köcsit veszen nekem, ha én akarom. Milyen éhes voltam! A lábam, a testem, gyönyörű hajam, tudom, kezeim mind éheztek a fényt, a pompát. Duskáltam benne, most ott vagyok, ahol először...

Erre a fekete leányok nagyon elszomorodtak. Szótlanul haladtak tova az éjszakába.

Mi az ujság?

Megölték a szellemek. A mindennapi élet, a nagy világegyetem titok, rejtély előtünk még a mai napig is. A fizika, morál stb. nagy kérdései mindig újabb és újabb teóriákat vetnek az emberiség elé. De a kutató emberi elme ezzel nem elégszik meg. Valami sokkal titokzatosabb, sokkal misztikusabb elem után vágyódik, iparkodik. És e vágy megszülte a spiritizmust. Belemélyed a lelkek világába és felkeresi a szellemeket, a másvilágot. Hány ember idegzete, élete esett már áldozatul e tudnivalóvásnak, annak legjobb megmondhatója az orvosi tudomány. A spiritizmus e káros hatása most megint áldozatot követelt: öngyilkossá tett Vitt Lorándot, aki a hatvani takarékpénztárnak volt tisztviselője, de — sokat foglalkozván a spiritizmussal — idegbajt kapott és így kénytelen volt leköszönni állásáról. Elment a délvidekre, majd Amerikába, hogy gyógyulást keressen, de nem talált. Visszatért tehát Apczra szülei házához. Baja napról napra súlyosbodott és a szerencsétlen fiatalember a minap beleugrott egyik nyílt kutba. Mire ráakadtak, halott volt.

Japánba szökött magyar tüzérek.

Mióta az első orosz hadihajó megjelent a sárga tenger vizein és felrobant az első torpedó, azóta naponkint hallunk hirt kalandos emberek vállalkozásáról, a kik sokszor nélkülözések árán is, de mégis kimennek a harctérre. Így a miskolczi 16. tüzérezredtől Lietmann Joachim tüzérkaplár, Németh József és Barancsics István közvitéztek állomás helyükről megszöktek. Lietmann levelet irt a kapitányának, a melyben azt mondja, hogy Japánba szöknek és harcolni akarnak a muszkák ellen.

Ahol nem jár senki. Ilyenkor tavasszal, nagy keletje van Szegeden a füzéres paprikának. Az alsó város paprika termelő közönsége őrzi is a paprika füzereit, nehogy valami élelmes naplopó leaggassa őket a ház ereszen csüngő rudakról. Nagypál Illésék már lefeküdni készültek, amikor zörrenést hallottak az eresz alatt.

— Menjen kend ki, apjuk, hátha a paprikát akarják elvinni, mondta az asszony.

Az öreg nagyhezen fölkászolódott és kiment a szobából. Odakint, a sötét éjszakában nem látott semmit.

— Ki jár itt? — kiáltotta.

— Senki — válaszolt rekedt hang sötétből.

— Hát akkor rödbe vagyunk — s behallagott az anyjukhoz.

Reggelre azután, ahogy megvirradt, ámulatában majd leesett az álla Nagypál Illésnek.

— Nincs paprika. Mind ellopták... Nagy siránkozásra gyűltek a szomszédok.

— Mégis, hogy vihették el? Nem hallottak kendtek semmiféle neszt?

— Hallani hallottunk — mondta az öreg Nagypál Illés. De amikor kimentem, oszt elkurjantottam magam, hogy ki jár itt valaki aszonta, hogy senki.

Hm... néztek maguk elé a szomszédok s találgatták, hogy a nagy vigyázat mellett, hogy kelhetett lába a paprikafüzéreknél.

Szép kis színésziskola. Berlinben a Felsenburgerstrasseban valami Kraft Fanny nevű 35 éves bécsi énekesnő operettiskolát nyitott. Kraft (eredetileg Löwy) Fanny nemrég összeveszett a mosónejevel, aki valami nem éppen kellemes és hizelgő bókot vágott az arczába, amelyért Kraft-Löwy urhölgy a bíróságnál beperelte. Csakhogy a zöld asztal előtt a mosónő állításainak igazsága annyira kiderült, hogy a színésziskolatulajdonosnőt mindjárt ott is marasztották. Kisült, hogy „iskolája” tulajdonképpen csunya bünbarlang volt, ahol ének helyett tivornya járt a s hogy tanítványai 1000 márkát is szereztek hetenkint, persze nem a hangjok révén.

Bankók a levegőben. Valóságos bankóeső hullott Nagyváradon csütörtökön. Jól tessék megérteni magyar királyi bankjegy, husz, meg ötven, meg száz koronás bankó röpöködött párosával a Bémertéren. Ugy történt, hogy valaki elvesztette a papírba csomagolt törvényes ércalapját, pár ezer koronát. A csomag valahogy felbomlott s a szél játszó kedvé szétzórta a bankókat, amelyek úgy röpültek, mint a fecskék a sétalók feje fölé. Persze a ritka madarokat boldogboldogtalan lefűlegette és nem egy ember jutott a különös véletlen áldásából egész

kis vagyonkához, azonban csak egyetlen ember akadt, Weisz Mór magánzó, aki bejelentette a rendőrségnél, hogy 170 koronát vadászott a röpülő bankókból és a pénzt át is adta. Érdekes, hogy a jelentékeny összeg elvesztője még nem jelentkezett.

Apagyilkosság véletlenségből.

Rekettiefalván a román husvét alkalmából a községi korcsmában táncmulatság volt, miközben a falu legénysége összeveszett. A támadó párt vezetője Besaana Adám ellenfelét doronggal akarta leütni, mire Besaana apja, hogy a fiát védelmezze, a verekedők közé ment és az ellenpárt az öreget magához rántotta. Az öreg ekkor lezuhant és fia ütése oly szerencsétlenül érte apja fejét, hogy az halva rogyott össze.

Férjgyilkosság.

Ikland (Marostorda) községben Ajtai Károly nevű gazdaember, ki nem igen jó lábon élt a feleségével, egyszer csak nyomtalanul eltűnt. A faluban mindenfelét kezdtek suttogni és a csendörök is megneszelvén a hirt, kutatni és nyomozni kezdett. A nyomozatot borzalmas fölfedezés követte: Ajtai hulláját megtalálták a falu határán a gyeplatt. A csendőrség jelentéseket folytán a bíróság a szükséges intézkedéseket az eset körülményeinek kiderítésére megtette. A gyanu a feleségére irányul.

Dobszó a színésznő otthonában.

Barabás Béla és Almási Lola.

Négy szoba butor fölélt ütötték meg Aradon az árverelő dobot, olyan négy szobáé fölélt, melynek lakójáról sokat beszéltek nagy darab földön. Almási Lolánál, az aradi színház volt tagjánál tartottak árverést. A szépségéről híres színésznő virágvasárnaptól fogva a miskolczi színházhoz szerződött. Sok adósságot hagyott hátra Aradon, a házbérét sem fizette ki. Házigazdája, Barabás Béla képviselő kérte ellene az árverést 764 kor. házbér és járuléka erejéig. A biztosítási végrehajtás alkalmával 1895 koronára becsült butorokat és egyebekből álló ingóságokat foglaltak le fedezetül. Almási Lolát, mikor az árverési hirdetményt kézbesítették neki, nem igen nyugtalanította a dolog, sőt büszkén mondta a végrehajtónak:

— Na, tudom, hogy az én holmimat nagy pénzért vásárolják majd össze!

Nem is csalódott ebbeli reménységében, befolyt a szép Lola butoraiért 1362 korona 10 fillér. Az adósságok összege persze tizszer annyi. Már jóval előbb sokan gyűltek össze a színésznő egykori lakásán, férfiak, asszonyok, leányok vegyében. Lola hálószobájában folyt az árverés. Gyakran lehetett hallani sajnálkozó hangokat, az eltávozott színésznő fölélt:

— Szegény Lola, hogy tönkrement, pedig — milyen szép volt!

Csinos butorzatu, izléses berendezési szobákból állott a lakása. Az árverésen, különösen egyik-másik értékesebb butornál ugyancsak felhajtották az árát az emberek. Közben-közben érdekes, sőt pikáns megjegyzések is hallatszottak. Lola fehérre fényezett, sodronyos, széles nyoszolyája, piros nád-divánja és barna ottománja árverezése alatt fűlig pirultak a leányok. Az egyik hölgynek, bizonyára véletlenül, ezek a szavak röpöntek el az ajakáról:

— Milyen kényelmes ez az ágy!

— Ki veszi meg a szép Lola álmaival együtt? — incselkedett a viharedzett árverési hiéna.

Egyházi élet.

Az istentiszteletek a róm. kath. templomban e hó 17-én, mint mely husvét után a II. vasárnap a következő sorrendben fognak tartatni: Délelőtt: szt. misét mondanak 6 órakor Vas Károly, 7-kor Pák Emil,

fél 8-kor a kath. elemi iskolákba járó gyermekek ünnepélyes első sz. áldozása, tartja dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost-plébános, 8-kor egyik kegyesrendi tanár, melyen a főgymnasiumi ifjuság vesz részt. 9-kor az ünnepélyes nagymisést Szabó István tartja segédlettel s azután Pák Emil prédikál. 11-kor misézik Molnár Kálmán Dezső h. igazgató, melyen a Svetits-zárda s az elemi iskolák növendékei vesznek részt. A 12 óras misét mondja Ruzska Zoltán Antal. Délután 1/23-kor kereszténytanítás tartja dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost, plébános, 3-kor Iytánia. 5-kor Szt. József társulatának hónapos ájtatosságát tartja dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost, plébános, szt. beszéd, körmenet s Iytánia.

Látogatás a Svetits-intézetben.

A debreczeni r. kath. Svetits-intézetben ma szombaton tesznek látogatást Sipos Orbán biharvármegyei és Palotay László prelátnak, egyházmegyei tanfelügyelők. Az intézet látogatása több napig fog tartani.

Az ev. ref. ispotályból. Az ev. ref. egyház ispotályi bizottsága pénteken délután tartott ülést Könyves Tóth Kálmán lelkész elnöke alatt. A bizottság husz elesett szegényt vett föl ujjal az ispotályba. A kenyér, a láb-beli és élelmezési szállításokra a szerződések a régi vállalkozókkal megkötötte, a ruhaszállításra pedig albi-zottságot küldött ki.

Iskolás fiúk gyűjtése. A homokkerti imaházra az Eötvös utcai fiú iskola III. osztály növendékei, kik szüleiktől kapott pár fillérjüket Dávid Mihály lelkes tanítójuk által összegyűjtötték, a következők: Dávid Mihály 1 korona, Roncsik Tibor 1 korona, b. Kovács József, Csuti Gyula, Lénárt Imre, Márton Sándor 20—20 fill. Lévai Sándor, Váncsa Béla, a Kovács József, Uri Ferencz, Turi János, Fésüs István, á. Bálint Lajos, Tóth Imre 10—10 fillér. á. Molnár József József 8 fill. b. Kovács Imre, Márkus László, Jóna István 4—4 fillér, összesen 3 k. 86 f. Ezenkívül hozzám küldött Dröszler Mihályné 1 kor. 20 fillért. Összesen öt korona 6 fillér összeget nagytiszteletű Szele György lelkész urnak átadtam. Sövényi István.

Reménytelen szerelem.

Az öngyilkos méltóságos urfi.

Csütörtöki lapunk távirati rovatában megemlékeztünk Bartal Aurél pozsonyi főispán fiának öngyilkosságáról, amelyre vonatkozólag az alábbi részleteket közöljük:

Bartal Tibor, akinek csütörtökön volt születésnapja, legjobb barátjával Csiky Dénes joghallgatóval éjfél után azzal hagyták el a kávéházat, hogy aludni térnek. Bartal Tibor vidáman beszélgetve kísérté haza barátját, akit lakása előtt váratlanul azzal lepelt meg, hogy ő bizony nem megy haza s ha Csiky megengedi, nála fogja eltölteni az éjszakát.

Igy is történt. A két barát a délelőtti órákban kezdett az öltöztetéshez, miközben Csiky borbélyja is megjelent. Amíg a vendéglátó házigazda borotválkozott, Bartal Tibor levelet irt s felkelve az asztaltól a szobában fel és alá kezdett sétálgatni. Közben a borbély elkészült dolgával s eltávozott. Csiky a mosdószekrényéhez ment, hogy arczáról az esetleg rajta maradt szappant lemossa, alig nyult azonban a vízhez, Bartal Tibor következő szavaira rezzent fel.

— Agyonlövöm magam!

Villámgyorsan fordult vissza a jó barát, hogy Bartal Tiborok fegyvert tartó kezét megkapja, de már késő volt, a buldoggre-volver nagyot durrant s a szép jövőt ígérő fiatalember „Szervusz Dénes!” kiáltással holtan esett a szoba padlójára.

Az az egyedüli levél, amelyet Bartal Tibor irt, Csiky Dénesnek szolt, akit arra kért fel benne, hogy rendeljen a nevében szép fehér szegfücsököt a virágkereskedésben s juttassa annak a kezébe, akit fiatal szive egész melegevel szeretett.

Az egész város ott volt a szerencsétlen fiatal ember temetésén. Ott volt az a szép leány is, aki a fehér szegfücsököt a ravatalára tette . . .

Az ázsiai világháború.

Az egész orosz nemzetet megdöbben-tette az a rettenetes csapás, amelyet a japánok mértek rá a tengeren. Szentpétervárt a tengernagyi kivatal egyházában pénteken gyászistentiszteletet tartottak Makarov tengernagyért és ama tisztékért és legénységért, akik a Petropavloszkkal pusztultak. Az istentiszteleten résztvett a császár, az özvegy császné, a trónörökös nagyherceg, a nagyhercegek és nagyhercegnők. Miklós császár a tengernagy özvegyéhez kegyes résztvevő szavakat intézett. De mit ér az? A halottat a hatalmas császár sem tudja feltámasztani.

Cirill nagyherceg menekülése.

Boris nagyhercegnek Vladimir Alexandrovics nagyherceghez Liaojangból intézett távirata szerint Cirill nagyherceg elbeszéléséből kivehető, hogy a robbanás pillanatában a hid baloldalára zuhant és kézen csuszott a fedélzetre, ahonnan elragadta a hullám. Majd mélyen a víz alá került, de nagy erőmegfeszítéssel a felszínre jutott és belekapaszkodott a hullámoktól hajtott kutterfödélhez, amelybe mintegy tíz perczig kapaszkodott. Ekkor sikerült a Beszumni nevű torpedónaszádnak megmenteni a nagyherceget. Cirill nagyherceg Zube nevű szárnysegéde, valamint szolgálja, Rudekov elvesztek.

Vladimir nagyherceg főhadsegédét, gróf Grabbit két orvossal Liaojangba küldte a megsebesült Cyril nagyherceghez. A nagyherceg sebesülése miatt kénytelen visszatérni Oroszországba. Azt híresztelik, hogy Petropavlovsk elcsúszásakor Verescsagin, a világhírű orosz festő is életét veszítette.

Elszökött japán hadiszákmány.

Tudvalevő dolog, hogy háboru idején nemcsak egymás hadihajóira vadásznak az ellenfelek, hanem a kereskedelmi hajókra is. Sőt ezekre az árukkal megrakott hajókra még szivesebben, mert az elfogott hajó hadiszákmány, amelyet elárvereznek s a befolyt áren osztozkodik a hadihajó legénysége. A japán-orosz háboruban érdekes ilyen esetet beszélnek most. Amikor Oroszország és Japán közt még csak diplomáciai tárgyalások folytak, a nagasakii öbölben gyanútlanul horgonyzott a „Betty” nevű orosz kereskedelmi gőzös. Két nappal a háboru kitörése előtt a „Betty” elhagyta Nagasakit, nem is sejtve, hogy az ellenségeskedés már megkez-

dődött. Nyílt tengeren aztán találkozott az egyik japán hadihajóval. A japánok ágyugolyót lőttek a „Betty” elé, megállásra kényszerítve azt. A kereskedelmi hajó nyomban megállt, mire a japán hajóról csónokot bocsátottak le és két tiszt és hat matróz jött a Betty fedélzetére és foglyul ejtették a hajót, megparancsolva a kapitánynak, hogy kövesse a japán hajót. Alkudni nem lehetett, tehát a „Betty” követte a japán csatahajót. Leszállt azonban az est és sűrű köd borult a tengerre. Az orosz hajó kapitánya ekkor merész tervet eszelt ki. Az egyik japán tiszt a kajütjében volt, hat matróza és a másik tiszt a fedélzeten volt. A japánok nem értették az orosz nyelvet, tehát nem értették azt sem, amikor a kapitány huszonnyolcz főből álló legénységét a fedélzetre vezényelte és adott jelre leteperette a japán matrózokat és rövid viaskodás után bedobatta azokat a tengerbe. A tisztel a kajütben könnyen végeztek: egyszerűen rázárták az ajtót. Most aztán gyorsan fordított a Betty az irányán és sikerült eltűnnie a köd-ben, aztán szerencsésen elérte Vladivosztkot kikötőt két foglyával.

Port Artur elzárása.

Mukdenből táviratozzák, hogy Jukovoból a vonat nem érkezett meg Port-Arturba, mert a japánok a vasúti összeköttetést elvágták és az élelmi-szert és hadiszereket szállító vonatot alighanem elfogták.

Csifuból táviratozzák, hogy a francia „China” nevű czirkáló hajó Port-Artur felől egész nap lövéseket hallott. A japán hajók tehát ismét bombázzák a várost, amelyet most már a szárazföld felől is elzártak.

Oroszországban forradalom készül.

Röviden már hirt adtuk azon mozgalomról, amelyet a moszkvai egyetem diákjai indítottak a háboru ellen. Nem is annyira a háboru ellen tüntetnek a diákok, hanem a forradalom lobogóját bontják ki s nagyarányu, titkon szervezett felkelést szítanak a csári trón ellen. A nihilizmus mind hatalmasabb erővel igyekszik felhasználni a mai állapotokat, sohasem volt ily kedvező alkalom forradalom támasztására, mint most. Két nappal ezelőtt a moszkvai diákok Ivanoff tanárt, aki a forradalmi törekvését diákok névsorát megszerezte és a rendőrséghez juttatta, leszúrták. A tanár holtan terült el. Zsebében levelet talált a rendőrség, ezt a levelet a gyilkosai tették oda s ezt írták rá: „Halálra ítélte a forradalmi törvényszék, mert a császár kezeibe szolgáltatva a szabadság vértanuit.” A véres eset nagy megdöbbenést kelt a csári udvarban.

Királyunk részvéte.

Bécsből jelentik, hogy királyunk részvét-táviratot intézett Miklós császárhoz az Oroszországot ért iszonyatos csapás alkalmából.

Makarovné a császárnál.

Makarovné tengernagy özvegyét kihallgatáson fogadta a császár. Makarovné összeesett és elájult. A császár később személyesen kísérté a kocsijához.

Verescsagin él.

Verescsagin, a világhírű orosz festő él. Aki a Petropavlovsk fölrobbanásakor elpusztult, az öccse, Verescsagin Vaszilievits, Makarov hadsegéde volt.

Házi urak figyelmébe! Mielőtt légszesz-, vízvezeték-, fürdőszoba- és clozett berendezését kiadná, tekintse meg **Gerő József** légszesz- és vízvezeték berendezési mintaraktárát, hol jutányos és szakszerű berendezéshez juthat. ==

GERŐ JÓZSEF
légszesz és vízvezeték berendező
Hatvan-utca 4. sz. — Telefon 328. sz.

Végzetes tévedés.

Az oroszokat még a végzet is üldözi. A háboru kitörésekor két üteg ágyut rendeltek Franciaországban. Az ágyukat tévedésből Lengyelországba szállították. Makarov folyton sürgette az ágyukat, amikor kisült, hogy azok Lengyelországban vannak. A tévedés miatt valósággal örjögött a csár, aki *Altwate* helyőrségi felügyelőt kihallgatásra rendelte és leszidta. *Altwate* a kihallgatás után *főbelötte magát.*

Cirill nagyherceg elbeszélése.

Cirill nagyherceg, aki súlyosan megsérült, azt mondja, hogy irtózatos volt a robbanás hatása. A tűznek valósággal szétvetette a vasóriást, a csatahajót. Tizenöt perc múlva a tenger elcsendesedett és nyoma sem volt a hatalmas hajónak.

Szül ég.

Korea fővárosa, Szöul leégett. A koreai császár palotája is kigyuladt. A császárt és családját a francia követség katonái mentették meg. Az óriási tűzvész a város nagy részét elhamvasztotta.

UJDONSÁGOK.**Felelős szerkesztőnk gyásza.**

Idősb Daróczy István halála.

Ifju *Móricz Pált*, a „Debreczeni Független Ujság” felelős szerkesztőjét, az országosan ismert író nagy gyász érte. A nagyatyja, a család őszhaju patriarchája, nemes és nemzeti idősb *Daróczy István* hajdunánási földbirtokos 86 éves korában, hosszas szenvedés után Hajdunánáson elhalt.

Az öreg ur nagy időket élt át. 1818-ban született Hajdunánáson ősrégi, nemes hajducsaládból, amelynek tagjai sokat szerepeltek a magyar nemzet szabadságharczaiban.

Hatalmas szál ember volt, karakterisztikus alakja a büszke, szabad hajduknak. Imádatos szeretettel csüggött az őseitől öröklött magyar földön, amelyhez holtá napjáig ragaszkodott. A gazdaságát maga kezelte késő öregségében is. Igazi mintagazda volt.

Polgártársai szerették és tisztelték az egyenes, nyílt, őszinte öreg urat, aki régebben vezetés szerepet vitt Hajdunánás városának közéletében, de öregségére visszavonult a közéleti szereplés teréről teljesen. Elvű, erős függetlenségi érzelmű magyar volt, aki hosszú élete alatt a zászlótól soha meg nem tántorodott.

Ifju *Móricz Pál* felelős szerkesztőnknek az elhalt öreg ur anyai ágon nagyatyja volt. Az ő gyászában mi is őszinte részvételt osztozunk.

Vasárnap délután 3 órakor fogják temetni a szép időket élt öreg hajdunemest a nánási családi-háztól az ev. ref. egyház szertartásai szerint a h. nánási új felső-temetőbe. Legyen boldog pihenése a holtáig forrón szeretett magyar föld rögei közt.

— **Képviselőválasztók névjegyzéke.** A városi központi választmánya pénteken délután 3 órakor ülésezett Kovács József polgármester elnöksége alatt. Jelen voltak: előadó Varga Károly, Csiky Lajos, Nagy Sándor, Simonfy István, ifju Schwarcz Vilmos, Serly Ede, Némethy Sándor, Mihailovits István és Harmath Gergely bizottsági tagok. A központi választmány 12 tagu bizottságot küldött ki, amely vizsgálat alá fogja venni az összeíró küldöttségek munkáját.

— **Sorozás.** A városi hatóság az 1904. évi főszorozás határnapjait a hadkiegészítő parancsnoksággal egyetértően már megállapította és jóváhagyás végett felterjeszti a honvédelmi miniszterhez. A főszorozás sorrendje a következő lesz: június 6-án 1883. évben született I. korosztályuk az 1—200 sorszámig, 7-én a 201 sorszámig, 8-án az 1882. évben született II. korosztályuk az 1—300 sorszámig, 9-én 300-tól végig és az 1881. évben született III. korosztályuk, míg június 10-én az idegen illetőségűek kerülnek sor alá. Az önkéntesek és a kik családfentartók, kérvényeiket a főszorozásig adják be a város katonai ügyosztályánál.

— **Orvosok tanfolyama.** A helybeli tiszt és gyakorló orvosok fel lettek szólítva, hogy a nyáron Budapesten tartandó szünidei orvosi tanfolyamon részt vegyenek az orvosi téren történt haladás tanulmányozására, orvosi egyetemi tanárok tartanak szakelőadásokat, egyszersmind a tiszt főorvos felszólította a helyben gyakorló ifjabb orvosokat, hogy a trachoma cursuson, mely június 1-től 10-ig tart, részt vegyenek, a kormány fedezi a költséget s napi díjakat fizet a résztvevő orvosoknak, a helybeli orvosok közül már eddig is többen jelentkeztek és pedig dr. *Varga Emil*, dr. *Derekassy István*, dr. *Rózsa Mór* és dr. *Szóllóssy Béla*.

— **Belvizek lecsapolása.** A városi tanács feliratot intéz a földmivelési kormányhoz, hogy a hortobágyi legelők lapályain összegyülemlő belvizek lecsapolására vonatkozó tervek elkészítésére az állami kulturmérnökséget utasítsa.

— **Felolvasó-estély.** A debreczeni ev. ref. tanítótestület f. hó 17-én, vasárnap d. u. 6 órakor az egyháztanácsstermében felolvasó estélyt rendez. Lesz ének, zene, felolvasás, szavalat. A rendezőség mindent elkövet az estély sikere érdekében. Örömmel üdvözljük tanítóink ily irányú munkásságát. Az estély részletes műsora a következő: 1. A „Reményhez”. Éneklő a tanítói énekkar. 2. „A zongora eredete.” Irta s felolvasta *Alföldi Béla*. 3. Komoly szavalat *Kiss Juliától*. 4. Vonós négyes. Előadják: *Veres Gyula*, *Csurka István*, *Varga Béla*, *Alföldi Béla*. 5. Felolvasás *Simon Istvántól*. 6. Vig szavalat, *Varga Bélától*. 7. Népdal egyveleg. Éneklő a tanítói énekkar.

— **Hazajöttek a 39-es bakák.** A debreczeni 39. háziezred azon zászlóalja, mely évekig volt Boszniában, pénteken délelőtt érkezett haza. A pályaudvaron *Vogel Pál* ezredes élén teljes díszben fogadta az érkezőket a tisztikar. A legénység vig zeneszóval vonult a Deák Ferencz, Piacz és Szent-Anna utcán át a Pavillon-laktanyába, ahol imához vezényelték a legénységet. Rengeteg közönség kísérte a katoná-

kat. Törődött öreg emberek és asszonyok, a szülők, viruló leányok, fiatal menyecskék, apró gyermekkel ölelték a hazatért fiút, a férjet, az apát, a kedvest. A már negyedik évüket kiszolgált öreg katonákat azonnal szabadságolták. Az öreg csontok 196 keserves napot szolgáltak rá a három esztendőre a császár komisz-kenyerén. Sokkal edesebb annál a földszinű, sőtalan korpakenyér is . . .

— **Székely lakodalom.** A székely lakodalomban közreműködők felhivatnak ez uton is, hogy a ma d. n. 4 órakor a Kereskedelmi Akadémia dísztermében tartandó olvasó próbára pontosan megjelenni sziveskedjenek.

— **Az ipartörvény módosítása.** A kereskedelemügyi miniszter meg akarja változtatni az ipartörvény némely szakaszát s ehhez most az egész országból tapasztalásokat gyűjt. Így többek között kimutatást kér a törvényhatóságoktól arról, hogy az 1899—1903. években területükön hány esetben adták engedélyt végkiállításra az iparhatóságok. *Debreczenben* az utolsó öt év alatt 12 végkiállítás történt.

— **Eljegyzés.** Róth Antal debreczeni kereskedő eljegyezte Manovill Katicza kisaszonny Veszprémből.

— **Székely társasági közgyűlés.** Emlékezet okáért ez uton is felhívjuk a Sz. T. alapító, rendes, pártoló tagjainak, valamint az érdeklődőknek a figyelmét a vasárnap e hó 17-én d. e. 11 órakor a Jogász és Tisztviselők köre helyiségében megtartandó rendes évi közgyűlésére.

— **Megtagadott népgyűlés engedély.** A kefégyári munkások ma, szombaton a Petőfi-térről tüntető körmenetben akartak felvonulni az olajútöbe, de a felvonulásra és a népgyűlésre Kovács József polgármester nem adta meg az engedélyt azon az alapon, hogy a rendőrfőkapitányság a kefégyári munkások sztrájkanyagát feloszlatta, és kötelezte a munkásokat, hogy 48 óra alatt munkába álljanak, mert különben az idegen illetőségű munkások a városból ki fognak utasíttatni, illetőleg a helybeliek ellen a kihágási eljárás meg fog indíttatni. A munkások megbízása folytán ugyan dr. Kardos Samu gróf Tisza István miniszterelnökhöz távirati felebbezést jelentett be a sérelmes határozat ellen és kérte, hogy a határozat végrehajtása az ügy érdemi elintézéséig felfüggesztessék a határozat ellenére, mely csak birtokon kívüli felebbezést engedett. Ezt azonban nem vette a hatóság figyelembe. Mint budapesti tudósítónk értesít, hír szerint Debreczen város II. kerületének képviselője dr. Bakonyi Samu az ügyet interpelláció alakjában a képviselőházban is szóvá fogja tenni. Végh Gyula főkapitány egyébként intézkedett, hogy a mára tervezett tüntető felvonulást és az előre hirdetett gyűlést esetleg karhatalommal is megakadályozza. E czélból Vetésy Béla rendőrfogalmazó korán reggel nyegen rendőrrel megszállja a Petőfi teret.

— **Harcászati czéllövés.** A lövőtéren április 29-én és 30-án harcászati czéllövő gyakorlatokat tart a katonaság.

— **Bádigosok panasza.** Az az egynehány bádigos is, akik nyílt piacon szektak árulni, nincs megelegetve a mostani árulohelylyel, amelyet Kossuth utcában jó messze a piactól jelöltek ki számukra. Ugy mondják, hogy márczius 1-je óta semmit sem tudnak ott árulni s így hamarosan tönkre jutnak. Tehát most azt kérik a tanácstól, hogy Csapó utcában a rostások szomszédságában engedje meg nekik a tanács, hogy sátrat verhessenek.

— **Feljelentés a férj ellen.** Csak 9 hétig élt együtt *Baróti* Imre a feleségével, *Kerekgyártó* Ilona Pesti-utca 43. sz. a. lakó születésnővel, azután elváltak. A férfi nem tudott beletörödni a dologba és folyton járt az asszony után, aki most életveszélyes fenyegetésért feljelentette.

— **Az ármentesítő közgyűlése.** Az alsószabolcsi tiszai ármentesítő társulat április 25-én tartja közgyűlését debreczeni székházában.

— **Meghaltak.** Kovács Sándorné Németi Eszter ev. ref. 58 éves, Szabó György görög kath. 81 éves vinczellér, Varga Zsuzsanna ev. ref. 6 éves gyermek, Győrfi Róza ev. ref. 19 éves hajadon, Kralik Mihályné Simon Klára ev. ref. 38 éves, Volosinyovszki Teréz gör. kath. 27 éves hajadon, Suba Eszter ev. ref. 4 hónapos csecsemő, özv. Szabó Józsefné Kapitány Julianna ev. ref. 66 éves magánzónó.

— **Munkásgyűlés.** A városi tégla-vető munkások is mozgolódnak. Vasárnap délelőtt 10 órakor az „Otthon”-ban tartanak gyűlést. A gyűlést *Molnár* András, *Szabó* János és *Kovács* István kérelmére a polgármester engedélyezte.

— **Haszonhajtó állatok.** A mezőrendőri törvény értelmében a törvényhatóságok területén a haszonhajtó állatokat minden évben állategészségügyi szemlére kell vinni, azonkívül a számukat összeírni. Debreczen város a összeírást a város területén és a hortobágyi legelőkön fogja eszközölni.

— **Javíthatatlan tolvaj.** A rendőrségnek és a bíróságnak sok dolgot adott már *Balla* Lidi, akit már hétszer ítéltek el lopásért és idestova tíz évet töltött már rabkényéren. Jelenleg is az ügyészség házában. A rendőrségen pénteken hallgatta ki *Mile* Pál rendőrfogalmazó a *Mátyás* Jánosné és *Fülöp* Ödönne kárára elkövetett lopások ügyében. Bár a tanuk még a lopott ruhákat is megismerték rajta, konokul tagadott.

x **Indiai bűvész** lesz látható a vásártéren e hó 18-tól 26-áig, ki átutazása alkalmából több személyből álló kíséretével tartja e célra épített helyiségben előadásait. *Ben*-*Ali* *Bej* indiai csodabűvész, a ki legutóbbi időben *Lembergben*, *Krakkóban*, *Moszkvában* és *Péterváron*, valamint *Magyarország* minden nevezetesebb városában játszott, az odaváló lapoktól a legnagyobb elismerés hangjain tartott elismeréseket mutatott fel. Az indiai bűvész a külső vásártéren lesz látható, kezdete d. u. 1-től naponta 5 előadás.

TÁVIRATOK.

Szabadelvűpárti gyűlés.

Este a szabadelvűpárt ülésén *Nyiry* Sándor honvédelminiszter közölte, hogy a Hárszombati ülésén mit felel *Gabányi* Miklós a háromévet szolgált katonák visszatartása, *Bakonyi* Samunak az elitelt debreczeni bakák és *Lovász* Mártonnak a királyi hadparancs dolgában hozzá intézett interpellációjára.

Az udvartartás ügye.

Este 8 órakor tartott értekezletet a függetlenségi párt *Tóth* János elnöke alatt. *Rákosi* Viktor előadó az udvartartás költségeinek felemeléséről szóló törvényjavaslatot ismertette. A párt nem adja meg a civilista emelést, mert az uralkodó család nem ismeri történelmünket, velünk el lényeges indulatu. *Polónyi* Géza kijelenti, hogy *Chlopy* után nem adnak ajándékot. *Szatmári* Mór szerint szó se lehet a civilista-emelésről. *Egry* Béla indítványozta,

hogy csak azon napokra adjanak a királynak napidíjat, amelyeket Magyarországon tölt. A párt elhatározta, hogy minden erejével küzdeni fog a javaslat ellen.

Gróf és szerkesztő párbaja.

Budapesten a Fodor-féle vivóteremben véres kardpárbaj volt délben: gróf *Károlyi* Gyula és dr. *Légrády* Imre, a Pesti Hírlap szerkesztője állottak egymással szemben mint ellenfelek. A párbajra az adott okot, hogy a Pesti Hírlap megírta, hogy a magyar szabadságharcz egyik hősenek, *Damjanich* tábornoknak a sírja teljesen el van hanyagolva. Ez a sír gróf *Károlyi* Gyula birtokán van s a gróf amiatt sértő modorban követelte a Pesti Hírlap szerkesztőjétől a hir visszavonását. Dr. *Légrády* Imre szerkesztő dr. *Schnabel* Róbert és *Virtter* Ferencz által provokáltatta a grótot, aki segédül gróf *Teleki* Sámuel és *Hadik-Barkóczy* nevezte meg. A segédek kardpárbajban állapodtak meg súlyos feltételekkel. A párbaj gróf *Károlyi* Gyula megsebesülésével végződött. A felek kibékeltek.

Uj püspökök.

Párvi Sándor egri felszentelt püspököt szepesi, *Radnay* Farkas kanonokot pedig beszercebányai püspökké nevezte ki a király. A pápai megerősítés Rómából még nem érkezett meg.

Elfogott tolvaj.

Még a múlt hónapban történt, hogy *Bakonszeg* biharmegyei községben *Magyar* Bálint 31 hizóját 2500 korona értékben elköltötték. A hizókat *Spléh* Pálnénál *Nyiregyháza*n megtalálták, aki nem tudta, hogy azok lopott jószágok. A tolvajok is megkerültek *Csülki* *Molnár* *István* és *János* személyében. A két testvérre több lopás is rábizonyult.

Szerelmi csalódás.

Budapesten *Dura* *Rezső* 20 éves cukrász agyonlőtte magát. Tettének oka szerelmi csalódás.

Közös minisztertanács.

Budapesten az osztrák és magyar kormány tagjainak együttes tanácskozásán jelen voltak a közös miniszterek és *Spaun* báró tengernagy is. A jövő évi közös költségvetést tárgyalták le.

Kéjgyilkos katona.

Mehala temesmegyei községben *Milován* *Jován* 13 éves leányát holtan találták a határban. Több halálos szurás tángott tészen. A vizsgálat megállapította, hogy a gyilkosa erkölcstelen merényletet követett el rajta. A gyilkossággal a határban kóborlott katonát gyanúsítják.

Kegyelem 400 bolgárnak.

Monastirböl táviratozzák, hogy a szultán 400 bolgár komitácának megkegyelmezett. A foglyokat szabadon bocsátották.

Színház.

Takarodó.

(*Beyerlein* színműve. Először adták a *Vig*-színházban 1904. márcz. 8-án, a debreczeni városi színházban április 15-én.

Erős legények a német drámairás legifjabb generációja, akik közül való *Beyerlein* is. Elsőbb, mert nagy fákat dönget, aztán meg is tudja markolni a fejsze nyelét. A tegnapi esti darab veszedelmes erővel támad neki a katonai *drill*nek. Nem olyan fogalom, hogy magyarul kellene nálnunk. Bizony ennek az irányzata épp oly elevenre talál a mi hadseregünkben, mint *Poroszországban*, ahol a darab játszik. Mindenesül, a legkisebb vonás változtatása nélkül áttehetnék ezt a drámát magyar garnizonba. Elég szomorú dolog, de hát így van. Jobb, írjunk a darabról . . .

Volkhard őrmester (*Csiky*) *Klári* lányát (*Menszáros*) elcsábította *Lauffen* hadnagy (*Pataky*). Takarodó után szokott a lány kedvese szobájába besurranni. *Helbig* káplár (*Palágyi*), aki most került haza két évi távollét után, *Klárinak* félig-meddig jegyese, nesztét veszi a dolognak, beront a hadnagy szobájába, kérdőre vonja s önuralmát veszítve kardot ránt felebbvalója ellen. A dolog hadbírószág elé kerül. A harmadik felvonást a bírósági tárgyalás tölti ki, melynél érdekfeszítőbb felépítésű felvonás az utóbbi években nem került színre. A hadnagy és káplár minden felvilágosítást megtagadnak a civakodás okát illetőleg. *Lauffen* kész inkább hamis esküt tenni, mikor behorhan *Klári* és mindent bevall.

Eddig a darab érdekfeszítő, természetesen bonyolított, ki is elégitett mindenkit. Hancem a negyedik felvonás, bármily hatásos is különben, a lehetetlenségbe csap át.

Volkhard kérdőre vonja lányá megrontóját. Párbajt ajánl föl, de *Lauffen* alantával nem verekszik. A természetes megoldás az volna, ha most egy lövéssel *Volkhard* leterí a csabítót. Neki szegzi a pisztolyt, de keze reszketni kezd. Győz a *drill*, a harminczévi szolgálat alatt benne megkövesedett szubordináció. Keze lehanyatlík, fölfebbvalóját nem tudja lelőni.

Hát ez nem természetes, ez abszurdum. Ismerjük a katonai szolgálat rettenetes formáló erejét, de hogy érző emberből ilyen lelketlen gépet csináljon, az minden határon túlmegy, az lehetetlen. Ez a darab főgyöngéje: a tétel következetes kivitele megöli benne az igazságot.

A befejezés különben az, hogy az őrmester, mikor *Klári* tudtára adja, hogy a hadnagyot még ezek után is szereti, lányát lövi le s a holttest fölött állva szól a hadnaghoz: most már hívhatja az őrjáratot. Kétségtelen, ez a darab erősen kiélezett iránydrama s a mellett *Németországban* is, nálunk is nagyon aktuális. De lehet-e hibája az egy darabnak, ha az eleven életbe markol. *Beyerlein* azt teszi és pedig mélyen szántó elmével és nagy színpad ismerettel. Ami hibája van, az is gondolatébresztő és érdekes. Az előadás elég jó volt. *Menszáros* és *Pataky*, de különösen *Palágyi* igen értelmesen, szépen játszottak. *Csiky* fölépítésével azonban nagy hibát követett el az igazgatóság. Ez a derék, szorgalmas művész igazán megérdemelte annyi kiméletet, hogy ne léptessék fel olyankor, mikor tökéletesen be van rekedve, kiváltkép ilyen fontos szerepben. Ezt az eljárást határozottan rosszszaljuk.

Kisebb szerepében előnyösen tűnt fel könnyed játékával *Csontos* és egy pompásan megjátszott epizódalakkal *Faragó*.

Dr. Csürös Ferencz.

Nyílttér.

SZOLYVAI

ásványviz.

Elsőrendű szaktérflak vegyelmezése alapján 11ftton tartalmánál fogva kiváló hatású kőszvény-, vese-, hólyag bajoknál, ugyszintén gyomor-, torok-, tüdő-, gége-bántalmaknál.

Eredeti tulajdonságát éveken át megtartja a palaeozokban.

Vasmentes! Könnyen emészthető! Csiramentes!

Borral igen öditő ital!

Kapható minden jobb fűszerüzletben és az

Uradalmi ásványvizek bérllőségénél

Szolyván (Bereg megye).

Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 228. Bérlet 162. szám. (A)
Ma, szombaton, 1904. évi április hó 16-án :
másodsor:

Takarodó.

Dráma 4 felvonásban. Irta: Beyerlein. Fordította: Zboray Aladár.

2000 drb. nemes rózsató

válogatott fajokban, cserepekben nevelt, kapható kertészeti telepemen, Miklósvégy utcza végén, kefégyár mellett.

Virág üzletemben levágott és cserepes virágok, virág munkák izlésesen összeállítva jutányos árban kaphatók.

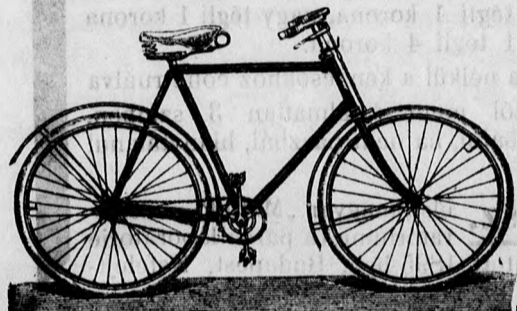
Tisztelettel

Janatka Alajos

műkertésznél

Debreczen, Piacz-utcza 59.

Schweitzer Testvérek cég
varrógép és kerékpár áruháza Debreczen,
Piacz-utcza 56.

Kerékpárok előnyös ujjításokkal nagyválasztékban, raktárra megérkeztek meglepő olcsó gyári árakban kedvező részletfizetésre is árusítjuk. Óriási raktárt tartunk kerékpár alkatrészekben. Nagy mechanikai javító műhely.

Deutsch Lajos

Piacz-utoza 38.

Ajánlja naponta friss gyenge

liptói túrót.

1 kiló 80 krajczár.

Dieznóbőr nyergék, teljes lovaglószerelések mindenféle utazási cikkek **gyermek koscsik, francia, angol, orosz illatszerek** és szappanok, solingeni kések és ollók, pénz-, szivar- és kézi táskák, haj-, ruha-, fog- és köröm kefék, **férfi fehéreneműek, kalapok, nyakkendők,** séta botok, esernyők stb. nagy választékban a legjutányosabb árban szerezhetők be

BORSOS KATA

műipar- és férfi divat áru raktárban

Debreczen, városház.

Szappan főző szóda

és

Denaturált szesz

legerőssebb minőség

Fritsch Károly

fűszeráru üzletében

Fóter, a Bika szállodával szemben.

Klein Sámuel — ezelőtt

Halmágyi Sámuel

női felöltők áruházában megérkeztek a tavaszi idényre a legújabb

női- és gyermek felöltők.

Óriási raktár.

Feltűnő olcsó árak.

Kiváló szerencse Töröknél!

Felülmulhatlanul

kedvez főúrúdnak a szerencse. Rövid idő alatt 15 millió korona nyereménynél többet fizettünk nagyrabecsült vevőinknek; csak a legutóbbi időben is

a legnagyobb nyereményt és pedig:

a 605.000 koronás nagy jutalmat az 57080. sz. sorsjegyre,

a 100.000 koronás főny. a 74366 sz. sorsj. re	a 80.000 koronás főny. a 83061 sz. sorsj.-re
a 100.000 „ „ az 52528 „ „	a 70.000 „ „ a 81161 „ „
a 100.000 „ „ a 94780 „ „	a 70.000 „ „ az 5498 „ „
a 90.000 „ „ a 109780 „ „	a 60.000 „ „ az 51613 „ „
a 90.000 „ „ a 83610 „ „	a 60.000 „ „ a 76347 „ „
a 90.000 „ „ a 92787 „ „	a 50.000 „ „ a 4036 „ „

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyereményt.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt. A most következő magy. kir. szabadalmazott 13. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

ut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000, 1 a 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a 80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000, 1 a 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000, 8 a 15.000, 36 a 10.000 korona és még sok egyéb; összesen 55.000 nyeremény és jutalom, 14.459.000 korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

$\frac{1}{8}$ eredeti sorsjegy frt —.75 vagy kor. 1.50, $\frac{1}{4}$ eredeti sorsj. frt 1.50 vagy kor. 3.—
 $\frac{1}{2}$ „ „ 3.— „ „ 6.—, $\frac{1}{1}$ „ „ 6.— „ „ 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeleseket eredeti sorsjegyekre kérünk

folyó évi április hó 24-ig

bizalommal hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. és TÁRSA

Bankháza Budapest.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főúrúdnak osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körút 46/a. I. fiók: Váci-körút 4/a.

II. fiók: Múzeum-körút 11/a. III. fiók: Erzsébet körút 54/a.

Rendelőlevél levágandó TÖRÖK A. és TÁRSA bankháza Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben (utánvételezni kérem) A nem
(postautalvánnyal küldöm) tetsző
(mellékelem bankjegyekben (bélyegekben.)) törlendő

Postos cím:

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Ekszer javítás és bármilyen (vésnői) ötvös munkákat jutányos árárt vállal: Pintér Gusztáv Debreczen, Piacz-u. a főtözsde mellett. Órák, ékszerek és tajtékpipák nagy választékban. Törött arany és ezüst beváltatik.

Csak e hó végeig lehet olcsón karlsbádi porcellán edényeket kapni. Debreczen, Piacz-utca 73.

Legjobb a valódi „Elefánt” mosó-szükső. Ő vadkodjunk a hamis, értéktelen utánzatoktól. Kapható minden jobb fűszerkereskedésben.

Vakfoltos tükrök ujjá öntését legolcsóbban vállalja **Blatner Gyula** üveg- és porcellán üzlete Debreczen, Piacz-u. 42. (a Hungariával szemben).

Új liszt raktár Debreczen Hatvan-utca 35. István gőzmalom és saját őrlésű buza és kétszeres lisztből nagy raktár. Borsó, lencse, bab, rizs, köles, lekvár stb. lehető legolcsóbban **Friedmann Lipót** katona élelmezőnél.

Kaiser Salamon Hatvan-utca 2. Ajánlja a legújabb tavaszi újdonságokat u. m. blouz kelméket, női felöltöket, férfi- és női szöveteket, tükröket, képeket és vásznakat a legkényelmesebb heti és havi részletfizetésre.

Helyi ügynök felvétetik jó keresetre, czim: kiadóhivatalban.

Valódi Egyiptomi cigaretták hüvelyek: „Nil”, „Amtie”, „Ramle” 100 db. 30 fillér. **Legújabb diák hüvely** parafás arany szópókával 30 fillér. Új King dohányfogóval 24 fillér, kapható **Mihály Sámuel** papirkereskedésben, Dréher-sörccsarnokkal szemben.

Óriási keresetre tehetnek szert, kik egy új nagyjelentőségű irodalmi vállalatra nagy jutalekkel előfizelőket szerezni hajlandók. Ajánlatokat „Nagy jövedelem” czimen a kiadóba kérünk.

Svájczl órák törvényes jellel **Horváth óraművesnél** Debreczen, Hatvan-utca 2. Javítások 2 évi jótállással, pontosan szabályoz faló órákat is 24 óra alatt saját rendszerű szabályozó készülékkel.

Utazókat és ügynököket nagy jutalékkal keresünk. Ajánlatokat „Állandó kereset” czimen a kiadóba kérünk.

Pénztáros kisasszonyt keresünk, a ki kereskedelmi iskolát is végzett. Telegdi K. Lajos Utóda Eperjesy István könyvkereskedés, Debreczen, (Városház-épület.)

Több szép fajú rózsák,

jegénye-akácok, Hárs, Platán, juhar, olaj, Bignonia, szomorurophora, eper, kőríz stb.

Diszbokrok: **Fenyők, Tuják**, önálló és szegély **Boscuszok**, oltott **laptarózsák**, **pöszméték**. Kaphatók ugy cserepes virágok, virágpalántók, kötészet **diszmun-kák, koszorok, csokrok**, a legjutányosabb árak mellett, a legszebb kivitelben készítettnek

Fehértói István

kertészeti telepén.

Szécsényi-utca végén. Posta-kert 11.

Tavaszi és nyári újdonságok

Kardos László

üzletében

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8.

Az üzlet jóhírnevéhez méltó minőségű izléses és színtartó női ruha mosó kelmék és pedig **Kartonok, Satinok, Levantinok, Ajourok, Batistok, Duchessek, fehér Pique és selymes szövetek, Zefirek.**

Aki olcsón, jól, praktikusán és modernül

építkezni akar

forduljon

BORSODY I. S. építész

irodájához

DEBRECENBEN, Hunyadi u. 21.

Templomok, városi lakóházak, kastélyok, iskolák, fürdők, gyárak, gazdasági épületek stb. tervezését vagy elkészítését, nedves lakások szárazzá tételét, betonirozásokat vagy bármily építkezési munkáthelyben vagy vidéken **olcsón a legjobb kivitelben elvállal.** Épületekre törlesztéses kölcsönt eszközöl ki. Biztos sikerrel előkészít a kőműves, kőfaragó és ácsmesteri vizsgára. Építő iparosoknak előnyösen készít tervek, költségvetést stb.

Szépség, szépítés a jóízlés követelménye!

Művésznők, artistánék, irigyelt szépsége, megszerezhető, a Debreczenben is általánosan közkedvelté vált „Matild” szépítő szerek által. **Matild crém, Matild arczkenőcs**, a legvastagabb szeplőt, májfoltot, vimedlit, arczszórt, pörzsenést biztosan eltávolít, kis tégli 1 korona, nagy tégli 1 korona 60 fillér. Ragya himlőhely kisimitására 1 tégli 4 korona.

Matild arczszépítő szappan, szóda nélkül a kenőcsökhöz construálva

Matild poudér, ásványi anyagoktól ment ártalmatlan 3 színben, dobozza 1 és 2 korona. Tessék megpróbálni, ha nem használ, hiánytalanul visszaadom az árát.

Kun István gyógyszerész, első magyar „Matild” műlaboratoriuma (a párisi laboratorie cosmetique „Matilde” mintájára alapított 1895-ben, Budapest, Nefejejt-utca 23. sz.

Budapesten: **Töröknél**, Debreczenben: **Tóth Béla** gyógyszerésztárában.

Szabadalmazott önműködő

permetező-készülékek

„Syphonia”
szőlőtelepek

és komlóültvények befecskenedéséhez, a gyümölcsfákat károsító rovarok a szegecs és tormáncs kiirtására, valamint a levélbetegségek elleni védekezésre stb.

10 vagy 15 liter töltésű

Önműködő, hordozható permetezők

rézüsttel is,

petroleum-vegyítő-készülékkel, vagy anélkül; kocsira szerelt, önműködő permetezők gyártatnak és szállítatnak különlegesség gyanánt

MAYFARTH PH. és Ta.

mezőgazdasági gépgyárak, borsajtók és gyümölcs-értékesítő-gépek különlegességi gyárai által

BÉCS, II. Taborstrasse 71. sz.

Kimerítő árjegyzékek ingyen. — Képviselők és viszonteladók kerestetnek.